

KARTA KURSU

Nazwa	Ochrona Przed Bronią Masowego Rażenia
Nazwa w j. ang.	CBRNE threats (Protection Against Weapon of Mass Destruction)

Kod		Punktacja ECTS*	
-----	--	-----------------	--

Koordinator	Mgr Krzysztof Czop	Zespół dydaktyczny
-------------	--------------------	--------------------

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem kursu jest:

1. Zapoznanie uczestników z podstawowymi zagadnieniami związanymi z ochroną przed bronią masowego rażenia, a także podstawowej wiedzy z zakresu tematyki związanej z bronią masowego rażenia oraz toksycznymi środkami przemysłowymi.
2. Nauczenie definicji broni chemicznej, biologicznej, nuklearnej i radiologicznej.
3. Zapoznanie z charakterystyką i podziałem broni masowego rażenia oraz toksycznych środków przemysłowych.
4. Zaznajomienie z procedurami reagowania kryzysowego w przypadku wystąpienia skażenia bronią masowego rażenia/toksycznymi środkami przemysłowymi, a także w przypadkach zagrożenia wystąpienia takich sytuacji.
5. Przedstawienie podstawowych aktów prawnych w zakresie obrony cywilnej i reagowania kryzysowego na terenie RP.
6. Przekazanie wiedzy w zakresie międzynarodowych regulacji prawnych dotyczących broni masowego rażenia.
7. Przekazanie wiedzy dotyczącej środków ochrony (indywidualnych i zbiorowych) przed skażeniami.
8. Nauczenie posługiwania się odzieżą ochronną, środkami ochrony dróg oddechowych – w tym, w zakresie poruszania się w nich w terenie i pokonywania prostych przeszkód, takich jak schody, stopnie, ławki.
9. Nauczenie ewakuacji z terenu skażonego w warunkach ograniczonego czasu – umiejętność biegu w odzieży ochronnej i środkach ochrony dróg oddechowych.
10. Zaznajomienie z zasadami pierwszej pomocy przedmedycznej w przypadkach porażenia osób wybranymi środkami trującymi i poszkodowanym w wyniku zaistnienia sytuacji z udziałem materiałów wybuchowych.
11. Nauczenie identyfikacji zagrożeń związanych z użyciem materiałów wybuchowych.
12. Nauczenie identyfikacji improwizowanych ładunków wybuchowych i przesyłek niebezpiecznych.
13. Nauczenie procedur postępowania w przypadku ujawnienia podejrzanego przesyłki/ujawnienia potencjalnego ładunku IED (improwizowany ładunek wybuchowy),
14. Nauczenie identyfikacji środków zapalających,
15. Przekazanie wiedzy w zakresie funkcjonowania KSWiA oraz KSRG,
16. Nauczenie rozróżniania i posługiwania się sprzętem do wykrywania i likwidacji skażeń,
17. Ukazanie różnic pomiędzy użyciem BMR, a zdarzeniami typu ROTA.

Warunki wstępne

Wiedza	Student posiada podstawową wiedzę w zakresie ochrony przed bronią masowego rażenia.
Umiejętności	Student potrafi zdefiniować podstawowe zagrożenia związane z bronią masowego rażenia i toksycznymi środkami przemysłowymi. Posiada umiejętności w zakresie zachowania się w przypadku wystąpienia zdarzeń z użyciem środków masowego rażenia, bądź zagrożenia takimi zdarzeniami.
Kursy	

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	<p>W01, Student dysponuje wiedzą z zakresu najważniejszych pojęć odnoszących się do problematyki zagrożeń związanych z bronią masowego rażenia i toksycznymi środkami przemysłowymi. Potrafi poprawnie scharakteryzować broń chemiczną, biologiczną i radiologiczną, a także podstawowe toksyczne środki przemysłowe.</p>	W02, W03
	<p>W02, Student posiada pogłębioną wiedzę w zakresie regulacji prawnych dotyczących broni masowego rażenia, procedur dotyczących reagowania w przypadku użycia broni masowego rażenia oraz uwolnienia toksycznych środków przemysłowych, zna zagrożenia militarne i terrorystyczne związane z bronią masowego rażenia.</p>	W02,W04, W06
	<p>W03, Student posiada wiedzę w zakresie Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania, Krajowego Systemu ratowniczo Gaśniczego, jak również instytucji i służb odpowiedzialnych za gromadzenie i przetwarzanie informacji związanych z bronią masowego rażenia i toksycznymi środkami przemysłowymi. Student posiada umiejętność zdefiniowania konkretnych kompetencji wchodzących w zakres działań poszczególnych formacji i instytucji.</p>	W02,W04, W06

Umiejętności	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
--------------	-----------------------------	-------------------------------------

	<p>U01, Student potrafi zdefiniować najważniejsze zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa i obywateli, obszarów i urzędzeń, wynikające z użycia broni masowego rażenia, jak również uwolnienia toksycznych środków przemysłowych, zna również zagrożenia związane transportem i przetwarzaniem toksycznych środków przemysłowych. Potrafi precyzyjnie określać zagrożenia związane z użyciem materiałów wybuchowych, pirożeli i środków zapalających.</p> <p>U02, Student potrafi dokonywać interpretacji aktów prawnych dotyczących broni masowego rażenia oraz toksycznych środków przemysłowych. Zna regulacje prawne dotyczące materiałów wybuchowych.</p> <p>U03, Student samodzielnie definiuje role poszczególnych służb oraz instytucji w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa państwa i jego obywateli w zakresie dotyczącym broni masowego rażenia i toksycznych substancji przemysłowych, a także materiałów wybuchowych. Potrafi posługiwać się środkami ochrony osobistej (indywidualne i grupowe środki ochrony przed skażeniami). Student posiada umiejętność działania w terenie skażonym/zagrożonym skażeniem. Zna zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej po ekspozycji na środki trujące.</p>	<p>U01, U02, U04</p> <p>U03</p> <p>U02, U04</p>
--	---	---

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
	<p>K01, Student ma świadomość zagrożeń związanych z bronią masowego rażenia oraz toksycznymi środkami przemysłowymi.</p> <p>K02, Student zna zasady funkcjonowania systemów i procedur związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa w odniesieniu do zagadnienia broni masowego rażenia i toksycznych środków przemysłowych.</p> <p>K03, Student posiada wiedzę w zakresie reagowania w przypadku wystąpienia zagrożeń związanych z użyciem broni masowego rażenia i uwolnienia toksycznych środków przemysłowych, potrafi rozróżnić zagrożenia militarne, przemysłowe i terrorystyczne.</p>	<p>K01, K02</p> <p>K01, K03</p> <p>K03</p>

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin													

Opis metod prowadzenia zajęć

1. Wykład,
2. Prezentacja,
3. Pokaz z omówieniem,
4. Ćwiczenia praktyczne,
5. Zajęcia terenowe.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01													
W02													
U01													
U02													
K01													
K02													
...													

Kryteria oceny	
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

1. Broń masowego rażenia – historia, charakterystyka oraz przypadki użycia w ujęciu zagrożeń militarnych i terrorystycznych; regulacje prawne w zakresie broni masowego rażenia,
2. Broń biologiczna: charakterystyka, podział, identyfikacja,
3. Toksyczne rośliny,
4. Broń chemiczna: charakterystyka, podział, identyfikacja,
5. Broń nuklearna,
6. Broń radiologiczna,
7. Materiały zapalające,
8. Środki dymne – podział i wykorzystanie,
9. Materiały wybuchowe – charakterystyka, wykorzystanie militarne i pozamilitarne,
10. Zagrożenia związane z wykorzystaniem IED (improvizowane ładunki wybuchowe),
11. Toksyczne środki przemysłowe – wykaz, możliwość zastosowania jako broń masowego rażenia,

12. Zdarzenia typu ROTA,
13. Indywidualne i zbiorowe środki ochrony przed skażeniami,
14. Procedury reagowania w zakresie skażeń oraz zagrożeń skażeniami,
15. Sygnały ostrzegania i alarmowania,
16. Pokonywanie terenu (w tym prostych przeszkód inżynierskich – schody, ławki, drzwi) w etatowych oraz improwizowanych środkach ochrony przed skażeniami; ewakuacja z terenu skażonego,
17. Systemy obrony przed bronią masowego rażenia – komponenty wojskowe oraz cywilne,
18. Działania ukierunkowane na przeciwdziałanie zagrożeniom przy użyciu broni masowego rażenia,
19. Ratownictwo chemiczne w RP,
20. Sprzęt do wykrywania oraz likwidacji skażeń,
21. Zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej po ekspozycji na działanie środków trujących,
22. Służby i instytucje odpowiedzialne za ochronę przed bronią masowego rażenia,
23. Krajowy System Wykrywania i Alarmowania oraz Krajowy System Ratowniczo – Gaśniczy,
24. Wojska chemiczne w Polsce po 1990 roku,
25. Zagrożenie terroryzmem chemicznym, ugrupowania i ataki terrorystyczne na przestrzeni lat 1990 – 2023,

Wykaz literatury podstawowej

1. Bolechów B., *Terroryzm: aktorzy, statyści, widzowie*, Warszawa 2010
2. Borkowski J., *Terroryzm jako patologia społeczna [w]: Terroryzm a broń masowego rażenia. Diagnoza, poglądy, wnioski*, Zeszyty Naukowe AON, Nr1(50) A, Warszawa 2003
3. Borkowski R., *Kult i kultura zbrodni- terroryzm [w:] Wojna z terroryzmem w XXI wieku*, B. Hołtysa, K. Jałoszczyńskiego, A. Letkiewicza (red.), Wyd. WSP, Szczytno 2009
5. Cymerski J., *Współdziałanie i koordynacja działań służb jako obszary aktywności umożliwiające skuteczne przeciwdziałanie i zwalczanie zagrożeń asymetrycznych [w:] Reagowanie na zamachy terrorystyczne*, red. J Stelmach, Warszawa 2016
6. Czop A., Czop P., *Analiza porównawcza przestępczości zorganizowanej i międzynarodowego terroryzmu*, Kultura Bezpieczeństwa Nauka – Praktyka – Refleksje Nr 24, Kraków 2016
7. Czop A., Czop P., *Konieczność kompleksowych i interdyscyplinarnych działań na rzecz współczesnego bezpieczeństwa w kontekście sektorowości zagrożeń*, Kultura Bezpieczeństwa Nauka – Praktyka – Refleksje Nr 22, Kraków 2016
8. Czop A., Piwowarski J., *Aktualne ruchy migracyjne jako czynnik zagrożenia terrorystycznego w Europie [w:] Policyjne siły specjalne w Polsce*, red. K. Jałoszyński, W. Zubrzycki, A. Babiński.

9. Czop A., *System bezpieczeństwa publicznego w Polsce* [w:] „Kultura Bezpieczeństwa. Nauka - Praktyka - Refleksje”, nr 12, red. W. Hrynicki, J. Piwowarski, Kraków 2012
10. Davis R., *Mirror Hate: The Convergent Ideology of Northern Ireland Paramilitaries, 1962-1992*, Aldershot, Hants, England and Brookfield, Vermont: Dartmouth, 1994
11. Doyle W., *The Oxford History of the French Revolution*, New York and Oxford University Press, 1989
12. Drzewiński Ł., *Bojowe Środki Trujące*, Wrocław 2015
13. Ebbig P., R. Fiedler, A. Wejkszner, S. Wojciechowski, *Leksykon współczesnych organizacji terrorystycznych*, UAM, Poznań 2007
14. Ewing R.H., *The Legality of Chemical Warfare*, “America Law Review”, vol. 61, January/February 1927
15. Halizak E. Lizak W., Łukaszak L., Śliwka E., *Terroryzm w świecie współczesnym*, Warszawa 2004 r
16. Ivancik R., *Hybridna Wojna – Wojna 21. Stulecia*, Kultura Bezpieczeństwa Nauka – Praktyka – Refleksje Nr 24, Kraków 2016
17. Jałoszyński K., Wiśniewski B., *Koncepcja systemu bezpieczeństwa antyterrorystycznego Rzeczypospolitej Polskiej*, WSA, Bielsko-Biała 2008
18. Jałoszyński K., *Współczesny wymiar antyterroryzmu*, Warszawa 2008
19. Kafka W., *Policja w ujęciu historycznym i współczesnym*, Wilno 1939
20. Karolczak K., *Encyklopedia terroryzmu*, SPAR, Warszawa 1995
21. Kitler W., *Obrona cywilna*, Warszawa 2004
22. Kitler W., Skrabacz A., *Wojskowe wsparcie władz cywilnych i społeczeństwa*, Warszawa 2003
23. Konopski L., *Historia broni chemicznej*, Bellona, Warszawa 2009
24. Korzeniowski L., *Podstawy nauk o bezpieczeństwie*, Warszawa 2012
25. Kosta R. A., *Terroryzm jako zagrożenie dla bezpieczeństwa cywilizacji zachodniej w XXI wieku*, Toruń 2007
26. Krauze M, Nowak I., *Broń chemiczna*, Warszawa 1984
27. Kubaczyk T., *Broń chemiczna i biologiczna we współczesnym świecie*, Warszawa 2016
28. Kulczyński S., Kwećka R., *Działania specjalne w walce zbrojnej wojsk lądowych*, Warszawa 1997
29. Łastawski K., *Pojęcie i główne wyznaczniki bezpieczeństwa narodowego i międzynarodowego*, Toruń 2002
30. Madej M., *Międzynarodowy terroryzm polityczny*, Wyd. MSZ, Warszawa 2001
31. P. Ebbig, R. Fiedler, A. Wejkszner, S. Wojciechowski, *Leksykon współczesnych organizacji terrorystycznych*, UAM, Poznań 2007
32. Pawłowski J., *Broń masowego rażenia orężem terroryzmu*, Warszawa 2004
33. Pawłowski J., *Słownik terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego*, Warszawa 2002
34. Pellowski W., Machaj D., *Współdziałania komponentu wojskowego ze specjalistycznymi grupami ratownictwa podczas likwidacji zdarzeń*, „Technika, informatyka, inżynieria bezpieczeństwa”, t. I, 2013
35. Pięta J., *Broń Masowego Rażenia. Broń Biologiczna*, WSBIO, Warszawa 2007

36. Piwnicki G., *Kulturowe, religijne, cywilizacyjne i polityczne uwarunkowania fundamentalizmu w świecie arabskim jako źródła terroryzmu muzułmańskiego* [w:] *Ewolucja terroryzmu na przełomie XX i XXI wieku*, red. M. J. Malinowski, R. Gawliczek P., *Terroryzm z wykorzystaniem broni masowego rażenia*
37. *(megaterroryzm) jako zagrożenie asymetryczne. Formy przeciwdziałania*, Akademia Obrony Narodowej, Warszawa 2007
38. Piwowarski J., *Nauki o bezpieczeństwie zagadnienia elementarne monografia naukowa*, Kraków 2016
39. Rotschild J.H., *Broń jutra chemiczna i biologiczna*, Warszawa 1970
40. Sikorski W., *Przyszła wojna*, Warszawa 1984
41. Sonn R.D., *Anarchism*, New York: Twayne, 1992
42. Stańczyk J., *Współczesne pojmowanie bezpieczeństwa*, PAN, Warszawa 1996
43. Stohr R., *Chemische Kampfstoffe und Schutz vor chemischen Kampfstoffen*, Berlin 1977
44. Sullivan J., *ETA and Basque Nationalism: The Fight for Euscadi, 1890-1986*, London and New York, Routledge, 1988
45. Tukidydes, *Wojna peloponeska*, Warszawa 1957
46. Wiśniewski B., *Zwalczanie terroryzmu, dywersji i sabotażu* [w:] *Biuletyn Centralnego Ośrodka Szkolenia Straży Granicznej*, 2004, nr 2
47. Wojnarowski J., Babula J., *Bezpieczeństwo militarne Rzeczypospolitej Polskiej*, Warszawa 2004
48. Zaborowski J., *Administracyjno – prawne ujęcie pojęć bezpieczeństwo publiczne i porządek publiczne*, Zeszyty Naukowe ASW Nr 41, Warszawa 1985
49. Ustawa z dnia 24 maja 2002 roku o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. nr 74, pozycja 676).
50. Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 roku o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz.U. nr 104, pozycja 709).
51. Decyzja nr 2 z dnia 8 grudnia 2006r., przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu ds. Spraw Zagrożeń Terrorystycznych, w sprawie powołania zespołu zadaniowego – Stałej Grupy Ekspertckiej.
52. Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad organizacji Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego.
53. Konwencja o zakazie prowadzenia badań, produkcji, składowania i użycia broni chemicznej oraz o zniszczeniu jej zapasów, Dz.U z 1999 r., nr 63, poz. 703.

Wykaz literatury uzupełniającej

--

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		